

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupený JUDr. Lukášem Michnou, advokátem se sídlem Myslbekova 11, Nový Jičín, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ostravě**, se sídlem Na Jízdárně 3, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2008, č. j. 22 Ca 398/2007 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta JUDr. Lukáše Michny **se určuje** částkou 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým soud odmítl jeho žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě („žalovaný“) ze dne 9.7.1996, č. j. FŘ/3978/150/96.

Důvodem odmítnutí podané žaloby byla její opožděnost. V odůvodnění napadeného usnesení totiž krajský soud konstatoval, že Finanční úřad v Novém Jičíně vydal dne 11. 3. 1996 pod č. j. FÚ/455/921/96/MS exekuční příkaz. Tento exekuční příkaz napadl stěžovatel odvoláním, avšak rozhodnutím Finančního úřadu v Novém Jičíně ze dne 17. 5. 1996, č. j. FÚ/1353/921/96/MS, bylo odvolací řízení zastaveno. Odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný citovaným rozhodnutím ze dne 9. 7. 1996.

Dne 9. 12. 2003 podal stěžovatel k Okresnímu soudu v Novém Jičíně žalobu, kterou napadl shora označený exekuční příkaz ze dne 11. 3. 1996. Okresní soud v Novém Jičíně usnesením ze dne 10. 7. 2007, č. j. 12 C 270/2003 - 98, řízení zastavil a poučil stěžovatele, že se může domáhat ochrany svého práva prostřednictvím žaloby, adresované příslušnému správnímu soudu. Krajský soud v Ostravě toto usnesení okresního soudu potvrdil.

Dne 3. 12. 2007 podal stěžovatel k poštovní přepravě žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě směřující proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 9. 7. 1996, č. j. FŘ/3978/150/96.

Krajský soud v usnesení napadeném nyní projednávanou kasační stížností vycházel z ustanovení § 72 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož *„jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.“* V daném případě podal stěžovatel žalobu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení a proto platí, že žaloba ve správním soudnictví byla podána dne 9. 12. 2003. Při posuzování včasnosti správní žaloby podané za těchto okolností je však nezbytné zkoumat též skutečnost, zda již při podání žaloby k obecnému soudu nebyla zmeškána lhůta pro podání žaloby podle s. ř. s., případně podle zvláštního zákona. Krajský soud přitom vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 27. 9. 2005, č. j. 3 As 30/2005-66, in: č. 1405/2007 Sb. NSS) podle něhož *„při posuzování včasnosti správní žaloby podané u správního soudu poté, kdy soud v občanském soudním řízení pravomocně zastavil řízení ve smyslu § 104b odst. 1 o. s. ř., je nezbytné kromě zjištění, zda byla žaloba ke správnímu soudu podána ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí obecného soudu (§ 72 odst. 3 s. ř. s.), zkoumat i skutečnost, zda již při podání žaloby k obecnému soudu nebyla zmeškána lhůta pro podání správní žaloby stanovená soudním řádem správním, případně zvláštním zákonem. Podání žaloby u obecného soudu až po uplynutí této lhůty způsobuje opožděnost i posléze podané správní žaloby, byť by byla podána v měsíční lhůtě od pravomocného zastavení občanského soudního řízení [§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]“*

V daném případě rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 1996, č. j. FŘ/3978/150/96, bylo doručeno stěžovateli dne 10. 8. 1996, kdy nastala fikce doručení, a protože platila lhůta dvou měsíců pro podání žaloby (§ 250b odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2002),

uplynula tato lhůta dne 10. 10. 1996. Žaloba podaná k Okresnímu soudu v Novém Jičíně dne 9. 12. 2003 proto byla podána opožděně.

Stěžovatel v kasační stížnosti (a v jejím doplnění, sepsaném jeho zástupcem) namítá, že krajský soud nevzal v potaz ustanovení § 41 s. ř. s. V daném případě se totiž jedná o správní delikt a proto po dobu řízení před soudem příslušné lhůty neběžely. Kasační stížnost je podána z důvodu zakotveného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tj. pro nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení [poznámka soudu: zde se stěžovatel zjevně spletl, protože popsany kasační důvod je obsažen v § 103 odst. 1 písm. e) a nikoliv pod písm. c) citovaného ustanovení]. Nezákonnost spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud nevyslovil nicotnost napadeného správního rozhodnutí, a to proto, že nebyl dán žádný zákonný důvod pro zastavení řízení o odvolání proti exekučnímu příkazu. Nicotnost správního rozhodnutí měla být prohlášena bez ohledu na dobu uplynulou od jeho vydání.

Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze shora provedené rekapitulace věci je především patrné, že mezi účastníky řízení není sporu ohledně skutkových okolností. V daném případě, kdy je napadeno usnesení krajského soudu, kterým byla odmítnuta žaloba stěžovatele pro opožděnost, je významné, že kasační stížností není nikterak zpochybňováno, kdy byla vydána a stěžovateli doručena jednotlivá rozhodnutí. Kasační námitky jsou totiž toliko dvě: první z nich argumentuje ustanovením § 41 s. ř. s.; druhá míří proti tomu, že se krajský soud nezabýval tvrzenou nicotností rozhodnutí žalovaného.

K první námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 41 s. ř. s. „*stanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží. To platí obdobně o lhůtách pro zánik práva ve věcech daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně, které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků.*“ Jedná se o případ tzv. stavení lhůty, kdy se do běhu lhůty nepočítá doba, po kterou probíhalo ve věci soudní řízení.

Z citovaného ustanovení je však zcela zřejmé, že základním předpokladem aby ke stavení lhůty vůbec mohlo dojít, je to, že tato lhůta ještě běží. Bylo by naopak zcela proti smyslu a logice zákona, pokud by po marném uplynutí lhůty k uplatnění práva vedlo podání návrhu k soudu k tomu, že by se tyto lhůty vrátily, příp. obnovily.

Tato stížnostní námitka je proto nedůvodná, protože vychází z chybného pochopení citovaného zákonného ustanovení. Nezbyvá proto než shodně s krajským soudem zopakovat právní názor zdejšího soudu vyslovený v citovaném rozsudku sp. zn. 3 As 30/2005, podle něhož podání žaloby u obecného soudu až po uplynutí této lhůty

způsobuje opožděnost i posléze podané správní žaloby, byť by byla podána v měsíční lhůtě od pravomocného zastavení občanského soudního řízení. V daném případě, kdy stěžovatel vůbec nerozporoval skutečnost, že předmětné rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno dne 10. 8. 1996, a žalobu podal až dne 9. 12. 2003, proto jiný závěr než ten, že žaloba byla podána opožděně, proto ani nelze učinit.

Druhou námitkou stěžovatel tvrdí, že pro zastavení řízení o odvolání proti exekučnímu příkazu nebyl dán zákonný důvod, jednalo se proto o rozhodnutí nicotné a takové může soud prohlásit kdykoliv, bez ohledu na žalobní lhůtu.

Rovněž tato úvaha není správná, a to hned z několika důvodů. Především, platí, že podmínky řízení musí být splněny bez ohledu na obsah žalobního petitu. (Ostatně, z obsahu žaloby plyne, že stěžovatel navrhoval zrušit napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a nepovažoval je za nicotné.) Jakkoliv totiž nicotnost správního rozhodnutí může vyslovit krajský soud i bez návrhu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.), nelze z toho zároveň dovodit, že je oprávněn tak učinit i za situace, kdy je podána neprojednatelná žaloba pro nesplnění podmínek řízení. Jak totiž uvedl zdejší soud již dříve (rozsudek ze dne 22. 8. 2006, č. j. 5 As 67/2005 - 88, in: č. [988/2006 Sb. NSS](#)), „*vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu podle § 76 odst. 2 s. ř. s. předpokládá, že žaloba proti takovému rozhodnutí směřující je vůbec způsobilá soudní přezkum vyvolat.*“ Podobně Nejvyšší správní soud judikoval (rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 4 As 31/2004 - 53, in: č. 619/2005 Sb. NSS), že „*v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu může soud vyslovit nicotnost rozhodnutí správního orgánu (§ 65 odst. 1, § 76 odst. 2 s. ř. s.) jen za procesního předpokladu, že žaloba sama není nepřípustná [§ 46 odst. 1 písm. d), § 68 s. ř. s.]*.“ Je proto možno uzavřít, že za situace, kdy stěžovatel podal zjevně opožděnou žalobu, nebylo možno zmeškání této lhůty prominout, a to ani tehdy, když by se skutečně jednalo o nicotné správní rozhodnutí.

Nad tento rámeček soud nicméně uvádí, že není správná ani domněnka stěžovatele ohledně nicotnosti předmětného rozhodnutí žalovaného, příp. rozhodnutí jemu předcházejících. Současný správní řád (§ 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.) totiž definuje jako nicotné takové „*rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu.*“ Podle odst. 2 stejného ustanovení je dále nicotné „*rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.*“

Ze stávající zákonné úpravy (která je konzistentní s doktrinálním názorem na nicotnost správních aktů, který převládal do přijetí nového správního řádu) tak výslovně plyne, že za nicotné se považuje takové rozhodnutí, které (1.) bylo vydáno zcela mimo věcnou působnost rozhodujícího orgánu anebo (2.) trpí natolik zásadními vadami, že je prostě nelze provést anebo je nelze vůbec považovat za rozhodnutí. Z obsahu kasační stížnosti však neplyne, že by vady takového intenzity stěžovatel alespoň tvrdil, protože nezpochybnil kompetenci žalovaného vydat předmětné rozhodnutí, nýbrž toliko vyslovil nesouhlas s důvody, pro které je vydal. Takovýto nesouhlas – pokud by se ukázal být podloženým – však ve skutečnosti neznamená nicotnost, nýbrž toliko nezákonnost rozhodnutí. Jak totiž správně uvádí J. Staša (in: D. Hendrych a kol., Správní právo.

Obecná část. 5. vydání. C. H. Beck, Praha, 2003, s. 136-141), nicotný správní akt trpí vadami takové intenzity, že již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Typicky jsou takovými vadami neexistence zákonného podkladu pro rozhodnutí, nedostatek pravomoci, nejtěžší vady příslušnosti, absolutní nedostatek formy, absolutní omyl v osobě adresáta, neexistence skutkového základu způsobující bezobsažnost, požadavek trestného plnění, požadavek plnění fakticky nemožného, neurčitost, nesmyslnost či neexistence vůle. Nic takového však stěžovatel ani netvrdil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, protože krajský soud odmítl žalobu stěžovatele plně v souladu se zákonem. Kasační důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. proto naplněn nebyl a Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl právním zástupcem pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát JUDr. Lukáš Michna; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a doplnění kasační stížnosti) a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), a d), § 12 odst. 1, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, tedy celkem 4800 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně, vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., činí 912 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu